

Жалпы және арнайы білім беру ұйымдарында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуді іске асыратын мұғалімдердің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының, арнайы педагогтардың, сурдопедагогтардың, логопедтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасы

«Арнайы және инклюзивті білім беру жағдайында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқытудың заманауи әдістері мен технологиялары»

1. Жалпы ережелер

Педагогика кадрларының біліктілігін арттыру курстарының «Арнайы және инклюзивті білім беру жағдайында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқытудың заманауи әдістері мен технологиялары» білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрықтарына сәйкес құрылды.

Бағдарлама қазақ және орыс тілдерінде оқытатын жалпы және арнайы білім беру ұйымдарында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуді жүзеге асыратын мұғалімдердің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының, арнайы педагогтардың, сурдопедагогтардың, логопедтердің біліктілігін арттыруға арналған

1. Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрықтарына сәйкес «Арнайы және инклюзивті білім берудегі педагогикалық технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің мамандары Қазақстан Республикасының заңнамасына және нормативтік құқықтық актілеріне талдау жасап, жалпы және арнайы мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарында оқитын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту, тәрбиелеу және психологиялық-педагогикалық қолдау бойынша жұмыс жүргізетін мұғалімдердің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының кәсіби қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында сауалнама жүргізді.

2. Жалпы және арнайы білім беру ұйымдарында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуді жүзеге асыратын мұғалімдердің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының, арнайы педагогтардың, сурдопедагогтардың, логопедтердің біліктілігін арттырудың жекелеген курстарын өткізудің өзектілігі мен қажеттілігі сауалнама нәтижелеріне негізделген.

Біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы жалпы және арнайы білім беру ұйымдарында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуді іске асыратын мұғалімдердің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының, арнайы педагогтардың, сурдопедагогтардың, логопедтердің кәсіби жұмысының сапасын арттыруға ықпал ететін болады

3. Глоссарий

1) **Арнайы педагог** (Дефектолог-педагог, дефектолог сурдопедагог, олигофренопедагог, тифлопедагог) - оқушының физикалық, ақыл-ой, сөйлеу, неврологиялық жағдайын ескере отырып, арнайы білім қажеттіліктерін бағалауды жүзеге асырады, сөйлеу және психофизикалық дамуға зерттеу жүргізеді, құжаттаманы жүргізеді және талдайды

2) **білім алу үшін арнаулы жағдайлар** – ерекше білім беруді қажет ететін адамдардың (балалардың), сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалардың оларсыз білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін болмайтын, оқу, сондай-ақ арнаулы, жеке дамыту мен түзеу-дамыту бағдарламаларын және оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тыныс-тіршілік ортасын, психологиялық-педагогикалық қолдап отыруды, медициналық, әлеуметтік және өзге де көрсетілетін қызметтерді қамтитын жағдайлар;

3) **ерекше білім беруді қажет ететін адамдар (балалар)** – тиісті деңгейде білім алу және қосымша білім алу үшін арнаулы жағдайларға тұрақты немесе уақытша қажеттілік көріп жүрген адамдар (балалар);

4) **ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау** – білім алу үшін қажетті арнаулы жағдайларды айқындау;

5) **инклюзивті білім беру** – ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс;

6) **инклюзивті білім беру кеңістігі** – әр баланың жеке қажеттіліктері ескеріліп ұйымдастырылған орта, онда барлық балалар эмоционалдық, зияткерлік және академиялық қолдауды сезінеді, әлеуметтенуге қатысады және жеке басына, тәрбиелеу мен оқытудағы қалауына қарамастан қатысады;

7) **мүмкіндігі шектеулі бала (балалар)** – белгіленген тәртіппен расталған, туа біткен, тұқым қуалайтын, жүре пайда болған аурулардан немесе жарақаттардың салдарынан тіршілік әрекеті шектелген, дене және (немесе) психикалық бұзылыстары бар он сегіз жасқа дейінгі бала (балалар)

8) **мүмкіндігі шектеулі балаларды арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау** – қызметтің қандай да бір түрін орындау қабілетін қалпына келтіруге немесе оның орнын толтыруға бағытталған қызметтер мен іс-шаралар кешені.

9) **мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдау** – қызметтің қандай да бір түрін орындау қабілеттерін қалпына келтіруге немесе оның орнын толтыруға бағытталған көрсетілетін қызметтер мен іс-шаралар кешені;

10) **психологиялық-педагогикалық қолдап отыру** – білім беру ұйымдарында іске асырылатын, процесінде ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) ойдағыдай оқыту және дамыту үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалатын жүйелі-ұйымдастырылған қызмет.

11) **есту қабілеті зақымдалған балалар** - 1-3 деңгейдегі жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған есту қабілеті зақымдалған (есту аймағында есту қабілеті орташа 40-тан 80 децибелге дейін естімейтін және нашар еститін, оның ішінде кохлеарлық имплантациядан кейінгі балалар)

12) **педагогикалық тексеру** - тиісті жастағы балаларға арналған жас нормативтерін ескере отырып, балалардың ақыл-ой жағынан даму ерекшеліктерін және олардың ойын ойнауға, білім алу мен қарым-қатынас жасауға әлеуеттік мүмкіндіктерін анықтау;

13) **оқу бағдарламасы** - меңгерілуі тиіс білім, біліктердің, дағдылар мен құзіреттіліктердің мазмұны мен көлемін айқындайтын бағдарлама.

14) **дене кемістігі** - ағзасы (ағзалары) дамуының және (немесе) жұмыс істеуінің ұзақ уақыт бойы әлеуметтік, медициналық және педагогикалық түзеу арқылы қолдауды қажет ететіндей созылмалы бұзылуы;

3. Бағдарлама тақырыптары

4. Бағдарламаның жаңашылдық дәрежесі инклюзивті және арнайы білім беру жағдайында есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуді ұйымдастыруды, есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекшеліктерін анықтауды, ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтауды, психологиялық-педагогикалық қолдау әдістерімен қамтамасыз етуді, жалпы білім беру бағдарламасын бейімдеуді, оқу бағдарламасын және есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеудің жеке жоспарын құруды қамтитын, тәжірибеге бағытталған курс болып табылады.

Біліктілікті арттыру бағдарламасы 4 модульден және 15 тақырыптан тұрады

Модуль 1. Нормативтік құқықтық негіздер.	1.1. Инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен қағидалары
	1.2. Есту қабілеті зақымдалған балаларға білім беру

	ұйымдарында инклюзивті білім беруді қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық құжаттар
	1.3. Есту қабілеті зақымдалған балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ерекшеліктері
Модуль 2. Психолого-педагогикалық.	2.1. Есту қабілетінің зақымдалуының деңгейі, түрлері және себептері
	2.2. Есту қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы
	2.3. Есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау
	2.4. Есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың ерекшеліктері
Модуль 3. Ұйымдастырушылық - мазмұндық модуль.	3.1. Есту қабілеті бұзылған балаларды оқытудың заманауи технологиялары мен әдістері.
	3.2 Санау дағдыларын және математикалық білімді қалыптастыру әдістері
	3.3 Ауызша сөйлеу тілін дамыту және жүргізіп оқуды қалыптастыру әдістері
	3.4 Дыбыс айтуын қалыптастыру және естіп қабылдауын дамыту
	3.5. Есту қабілеті зақымдалған балаларды тілге оқыту әдістері
Модуль 4. Вариативті модуль	4.1. Есту қабілеті зақымдалған балалардың білім беру үрдісін ұйымдастырудың формалары мен әдістері
	4.2 Есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған білім беру бағдарламаларын бейімдеу
	4.3 Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған жеке білім беру бағдарламаларын әзірлеу
Қорытынды тестілеу	

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

6. Бағдарламаның мақсаты: Бағдарламаның мақсаты есту қабілеті зақымдалған балалардың қажеттіліктерін ескере отырып инклюзивті және арнайы технологияларды қолдану бойынша педагогтерінің, тәрбиешілердің, психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарының, арнайы педагогтердің, сурдопедагогтердің, логопедтерінің кәсіби және инклюзивті құзыреттілігін жетілдіру, осы санаттағы балаларға сапалы білім беруді қамтамасыз ететін психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесін тиімді ұйымдастыру болып табылады..

7. Бағдарламаның міндеттері:

- 1) инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен принциптерін қалыптастыру;
- 2) инклюзивті білім берудің нормативтік құқықтық базасына талдау жасау;
- 3) есту қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасын беру;
- 4) есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау алгоритмімен таныстыру;
- 5) есту қабілеті зақымдалған балалармен жұмыс барысында арнайы түзету әдістерінің мүмкіндіктерін талқылау.

8. Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

1) есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау мақсатында нормативтік құқықтық құжаттарды пайдалана алады;

2) есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың алгоритмін түсінеді;

3) есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалауды, оқыту мен тәрбиелеуде арнайы жағдайлар жасау дағдыларын, бағдарламалар мен оқу материалдарын бейімдеуді меңгереді.

4) есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеудің: заманауи технологиялары мен арнайы-түзету әдістерін меңгереді

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 4 модульден тұрады:

- 1) нормативтік және құқықтық негіздер.
- 2) психологиялық-педагогикалық модуль.
- 3) ұйымдастырушылық-мазмұндық модуль.
- 4) Вариативті модуль.

Модуль 1. Нормативтік және құқықтық негіздер:

1.1. Инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен қағидалары.

Инклюзивті білім беру – ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс. Бұл бөлімде: инклюзивті білім берудің принциптері, мақсаттары мен міндеттері; инклюзивті білім берудің артықшылықтары; инклюзивті білім беруді ұйымдастырудың негізгі принциптері; инклюзивті білім берудегі педагогтар мен ата-аналардың рөлі; мектепке дейінгі инклюзивті білім берудің перспективалары мен мәселелері; инклюзивті білім беруді дамыту жолдары қарастырылады.

1.2. Есту қабілеті зақымдалған балаларға білім беру ұйымдарында инклюзивті

білім беруді қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық құжаттар

Инклюзивті білім беру саласындағы халықаралық және отандық заңнамалық базаны талдау: БҰҰ конвенциялары, 1994 жылғы Саламан декларациясы ҚР Конституциясы, ҚР Заңдары: «Бала құқықтары туралы», «Білім туралы», «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы», Тиісті типтердегі және түрлердегі мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысы.

1.3. Есту қабілеті зақымдалған балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ерекшеліктері

1) есту қабілеті зақымдалған балалардың жеке ерекшеліктерін және ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтау; 2) есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру; 3) есту қабілеті зақымдалған балаларға психологиялық-педагогикалық қолдаудың заманауи технологияларын қолдану; 4) балаларды тәрбиелеу және оқыту мәселелері бойынша педагогтер мен ата-аналарға консультациялық және ақпараттық қолдау көрсету

Модуль 2. Психолого-педагогикалық.

2.1. Есту қабілетінің зақымдалуының деңгейі, түрлері және себептері

Есту қабілетінің зақымдалуының негізгі түрлері; есту қабілетінің зақымдалу себептері және деңгейі; Естімейтін (саңырау) және нашар еститін балалар. Кохлеарлы имплантацияланған балалар. Есту қабілетінің бұзылуының халықаралық жіктелуі. Осы классификацияға сәйкес есту қабілетінің орташа жоғалуы 500, 1000 және 2000 Гц жиіліктер аймағында анықталады (жіктеуге негізделген критерий-есту шегі адам еститін дыбыстың минималды деңгейі)

2.2. Есту қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы

Тұлғаның даму ерекшеліктері; танымдық іс-әрекеттің ерекшеліктері: есте сақтау, ойлау, зейін; тұлғааралық қатынастардың ерекшеліктері; Ойын іс-әрекетінің дамуы; сенсорлық даму; есту қабілеті бұзылған балалардың қарым-қатынас әрекеті.

2.3. Есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау

Сөйлеу тілін түсінудегі қиындықтар; тұлғааралық қарым-қатынас сипаты; ауызша ақпарат көлемін шектеу. Дыбыс айту бұзылыстары; есту қабілеті зақымдалған балалардың сөйлеу тілін қабылдау ерекшеліктері.

2.4. Есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың ерекшеліктері

Білім беру үрдісін ұйымдастыру бойынша педагогтерге ұсынымдар: психологиялық-педагогикалық қолдаудың нормативтік базасын құру; 2) білім беру үрдісіне қатысушылардың қызметін айқындау; есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі: психологиялық-педагогикалық диагностикалауды жүзеге асыру; тексеру нәтижелерін тиісті нысандарда құжаттайды; тексеру нәтижелері бойынша есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін айқындайды; психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламаларын құру; балалармен жеке және кіші топтық сабақтар өткізу ерекшеліктері.

Модуль 3. Ұйымдастырушылық -мазмұндық модуль.

3.1. Есту қабілеті бұзылған балаларды оқытудың заманауи технологиялары мен әдістері.

Есту қабілеті зақымдалған балаларды оқытудың көрнекі әдістері (демонстрация, иллюстрация, бейне әдістері). Оқыту мен тәрбиелеудің практикалық әдістері: жаттығу әдісі, зертханалық және практикалық жұмыстар, ойындар. Ауызша оқыту әдістері: әңгіме,

әңгіме, түсініктеме. Есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған дидактикалық материалдарды қолдану бойынша ұсыныстар.

3.2. Санау дағдыларын және математикалық білімді қалыптастыру әдістері

Есту қабілеті зақымдалған балаларда математикалық білімді қалыптастыру ерекшелігі. Есту қабілеті нашар балаларға математиканы оқытудың концентрлік әдісі. Қарапайым математикалық көріністерді қалыптастыру. Алғашқы ондықтың сандарын қалыптастыру. Он. Ондық. Жүздік және мыңдық. Амалдарды орындау. Мәтін есептерді шешудің арнайы әдістері.

3.3 Ауызша сөйлеу тілін дамыту және жүргізіп оқуды қалыптастыру әдістері

Есту қабілеті зақымдалған оқушылардың сөздік қорын қалыптастыру әдістемесі. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын қалыптастыру әдістемесі. Диалогтық (ауызекі) сөйлеуді дамыту әдістемесі. Мәтінмен жұмыс істеу әдістері, әңгімелер құрастыру ерекшеліктері.

3.4. Дыбыс айтуын қалыптастыру және естіп қабылдауын дамыту

Есту қабілеті зақымдалған балалардың естіп қабылдауын дамытудың рөлі. Балалардың жалпы дамуындағы және сөйлеуді дамытудағы естудің рөлі. Инклюзивті білім беру жағдайында естіп қабылдауын дамыту. Естіп қабылдауын дамытудың және балаларды оқыту барысындағы маңыздылығы.

3.5. Есту қабілеті зақымдалған балаларды тілге оқыту әдістері

Грамматика, фонетиканы, орфоэпия және орфографияны қалыптастыру әдістері, грамматикалық заңдылықты, орфографиялық ережені, жеке тапсырмаларды орындау, оқулықпен жұмыс істеу әдістерін, сөйлеудің грамматикалық құрылымын қалыптастырудың арнайы әдістерін талдау.

Модуль 4. Вариативті модуль

Бұл модульдің мазмұны есту қабілеті зақымдалған балалардың білім беру үрдісін ұйымдастырудың формасы мен әдістерін қолдану дағдыларын жетілдіруге бағытталған. Есту қабілеті зақымдалған балаларды топтық және жеке оқытуды ұйымдастырудың ерекшеліктері. Есту қабілеті зақымдалған балалардың күн ретін ұйымдастырудың ерекшеліктері: серуендеу, ойын, еркін әрекет. Есту қабілеті зақымдалған балаларды оқыту мен тәрбиелеуде жалпы білім беру бағдарламаларын бейімдеу. Білім беру бағдарламаларын бейімдеу алгоритмдері. Бағдарламаларды талдау. Есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған жеке білім беру бағдарламаларын әзірлеу

6. Оқу процесін ұйымдастыру

15. Біліктілікті арттыру курстары төмендегідей режимде ұйымдастырылады:

1) бағдарламаның 1-қосымшасына сәйкес күндізгі оқу режимінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына (бұдан әрі-ОТЖ) сәйкес күндізгі оқу. Күндізгі курстардың ұзақтығы-80 сағат (1 академиялық сағат – 45 минут). Күндізгі бір апталық курстарды ұйымдастыру кезінде ОТЖ-дағы сағат саны екі есеге қысқарады, сабақтарды өткізудің тақырыптары мен нысаны өзгеріссіз қалады;

2) бағдарламаның 2-қосымшасына сәйкес аралас оқыту режимінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес аралас оқыту және оқытудың үш кезеңін қамтиды: күндізгі – 20 сағат, қашықтықтан - 10 сағат, дербес – 50 сағат (1 академиялық сағат - 45 минут). Күндізгі оқу курстың бірінші және соңғы күнінде өткізіледі.

16. Білім беру процесі оқытудың интерактивті формалары мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, топтар мен жұптардағы практикалық жұмыс, топтық тренинг, шебер-

класс, конференция, дөңгелек үстел, кейстер әдісі, мәселелерді бірлесіп шешу, сондай-ақ вебинар, онлайн форум, онлайн кеңес беру және аралас режимде курс үшін тыңдаушыны өз бетінше оқыту.

17. Мұғалімдердің Бағдарлама мазмұнын түсіну деңгейін арттыру үшін: топтарда жұмысты кеңінен қолдану, содан кейін талқылау және рефлексия; құжаттамамен жұмыс; шағын топтардағы теория мен практиканың негізгі мәселелерін талқылау, содан кейін ұжымдық жұмыстарды ұсыну қарастырылған.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

18. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- 1) Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру бағдарламасы;
- 2) Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау процесін талдауға, есту қабілеті зақымдалған оқушылардың ерекшеліктерін терең зерттеуге арналған үлестірме материалдар.
- 3) психолого-педагогикалық қолдау мамандарының құжаттама пакеті;
- 4) жеке бағдарламаларының үлгілері;
- 5) сауалнама парақтары, бақылау және өзіндік жұмыс материалдары.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

19. Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында: өзіндік жұмыс, экспресс-сауалнамалар, қорытынды тестілеу, сондай-ақ аралас оқыту режимінде курс үшін аралық тестілеу жүргізіледі. Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі - ОӘК) енгізілген.

20. Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін оқытушылар құрамы курстың ОӘК-не енгізілетін Бағдарлама мазмұнын бағалау критерийлері мен меңгеру параметрлерін әзірлейді.

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Білім беру педагогтарының білім беру бағдарламаларын меңгеруіне мониторинг жүргізу ретінде тест тапсырмалары, сауалнама қарастырылған. сауалнамасы.

Бағдарлама идеяларын іске асыру бойынша тыңдаушыларды курстан кейінгі қолдау желілік қоғамдастықты, вебинарларды, семинарларды, сабақтарды, консультацияларды ұйымдастыру нысанында курстық оқытудан кейін бір жыл ішінде жүргізіледі.

Курстан кейінгі сүйемелдеу критерийлері. Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру, өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығының негізінде әзірленді.

Мониторинг педагогтердің сауалнамасы түрінде жүргізіледі. Сонымен қатар, бағдарлама курс тыңдаушыларының қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді ұйымдастыруды көздейді. Ол үшін оқытушының осы курсты меңгерген тыңдаушылармен жеке қарым-қатынасының әртүрлі формалары ұсынылады. Байланыстың келесі түрлерін пайдалану ұсынылады: электрондық пошта, орталықтың сайты, оқытушыға жеке хабарламалар. Мұндай өзара іс-қимыл курс тыңдаушыларының кәсіби қиындықтарын тәжірибеде толықтыруға бағытталған және курсанттардың кәсіби тәжірибесінде игерілген материалды сүйемелдеуді қамтамасыз етеді.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

22. Курс бойынша негізгі әдебиеттер:

1. Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы Декларация Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас Ассамблеясының резолюциясымен 1948 жылғы 10 желтоқсанда № 217 А (III) қабылданған
2. Бала құқықтары туралы Конвенцияны ратификациялау туралы Қазақстан Республикасының Жоғарғы Кеңесінің 1994 жылғы 8 маусымдағы қаулысы.
3. Мүгедектер құқықтары туралы декларация Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас Ассамблеясының он үшінші сессиясының 1975 жылғы 9 желтоқсандағы 3447(XXX) қарары
4. Білім туралы Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы
5. Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 Заңы.
6. Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы.
7. Қазақстан Республикасының халқына сурдологиялық көмек көрсетуді жетілдіру жөніндегі шаралар туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 15 сәуірдегі N 263 Бұйрығы
8. Білім берудің тиісті деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы Күшін жойған Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 Қаулысы
9. Митчелл Д. Арнайы және инклюзивті білім берудің тиімді педагогикалық технологиялары. Кітаптың тараулары. М.: «Перспектива».- 2011 ж. 138 б.
10. Организационно-методические основы междисциплинарной командной оценки и индивидуально-развивающих программ для детей с ограниченными возможностями: метод. рекомендации/ Ерсарина А.К., Джангельдинова З.Б. - Алматы: ННПЦ РСИО, 2022. - 70 с
11. «Арнайы және инклюзивті білім беру салаларындағы ресми атаулар мен олардың қазақ және орыс тілдеріндегі баламалары» атты әдістемелік нұсқаулық/құраст.: Сейсенова А.Д. – Алматы АИБД ҰҒПО, 2022. – 65 б.
12. Методические рекомендации по системе критериального оценивания учебных достижений детей с ограниченными возможностями. Астана, 2015 г.
13. Пособие по совершенствованию инклюзивной практики в образовании (Перевод с английского). Белград, 2012.
14. Использование нетрадиционных методов работы с детьми с нарушением речи: метод. рекомендации/ Мергалиева Т.Е. - Алматы: ННПЦ РСИО, 2022. - 48 с
15. Методические рекомендации по системе критериального оценивания учебных достижений детей с ограниченными возможностями. Астана, 2015 г.
16. Айдарбекова А.А. Создание социально гуманной среды в организациях общего образования. Алматы, 2015.
17. З. А. Мовкебаева, Б. А. Дюсенбаева // Образование лиц с особыми образовательными потребностями: методология, теория, практика : материалы Междунар. науч.-практ. конф., Минск, 6 окт. 2022 г. / Белорус. гос. пед. ун-т ; редкол.: В. В. Хитрюк [и др.]. – Минск, 2022. – С. 188–193.

23. Курс бойынша қосымша әдебиеттер:

1. Создание специальных условий для детей с нарушениями слуха в общеобразовательных учреждениях: Методический сборник / Отв. ред. С.В. Алехина // Под. ред. Е.В. Самсоновой. — М.: МГППУ, 2012. — 56 с.
2. Т.А. Власова, М.С. Певзнер. О детях с отклонениями в развитии. – М., Просвещение, 1973.

3. Т.А Власова, М.С. Певзнер. Учителю о детях с отклонениями в развитии. – М. – 1967.
4. Бурова Н.И. Психолого-педагогическое сопровождение детей с нарушениями слуха в условиях инклюзивного обучения : методические рекомендации педагогам дошкольных, школьных образовательных учреждений / Н.И. Бурова. – Челябинск : Издво ЦИЦЕРО, 2017. – 70 с.
5. Зонтова О.В. Коррекционно- педагогическая помощь детям после кохлеарной имплантации: метод. Рекомендации/ О.В. Зонтова.- Спб.:РГПУ им.А.И.Герцена,2009.
6. З.Королева И.В. Кохлеарная имплантация и слухоречевая реабилитация глухих детей и взрослых: Учебное пособие/ И.В. Королева. Спб.: КАРО, 2009,-(Серия "Специальная педагогика)
7. Письмо и чтение: трудности обучения и коррекции / Под ред. О.Б. Иншаковой.М.,2003.
8. Шипицина Л.М. Интеграция и инклюзия: проблемы и перспективы // Материалы российского форума «Педиатрия Санкт-Петербурга: опыт, инновации, достижения» 21 сентября 2010 г. - СПб, 2018. С. 189-201.
9. Интегрированное обучение детей с нарушением слуха: Методические рекомендации // Науч. ред. Л.М.Шипицына., Л.П. Назарова. – Москва 2001. -63с.
10. Жукова О.С. Подготовка детей к школе с кохлеарным имплантом. Онлайн веб-семинар «Логопед профи» 2019.

**«Арнайы және инклюзивті
білім беру жағдайында
есту қабілеті зақымдалған балаларды
оқытудың заманауи әдістері мен технологиялары»
білім беру бағдарламасына**

1-қосымша

Күндізгі оқыту режиміндегі курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Лекция	Тәжірибелік сабақ	Тренинг	Мастер-класс	Дөңгелек үстел	Тест	Барлығы
1.	Нормативтік құқықтық негіздері.	8				4		12
1.1	Инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен қағидалары	2				2		4
1.2	Есту қабілеті зақымдалған балаларға білім беру ұйымдарында инклюзивті білім беруді қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық құжаттар	2				2		4
1.3	Есту қабілеті зақымдалған балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ерекшеліктері	4						4
2	Психолого-педагогикалық модуль	12	8					20
2.1	Есту қабілетінің зақымдалуының деңгейі, түрлері және себептері	2	2					4
2.2	Есту қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы	2	2					4
2.3	Есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау	4	2					6
2.4.	Есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың ерекшеліктері	4	2					6

3	Ұйымдастырушылық -мазмұндық модуль	10	10		8			28
3.1	Есту қабілеті бұзылған балаларды оқытудың заманауи технологиялары мен әдістері.	2	2					4
3.2	Санау дағдыларын және математикалық білімді қалыптастыру әдістері	2	2		2			6
3.3	Ауызша сөйлеу тілін дамыту және жүргізіп оқуды қалыптастыру әдістері	2	2		2			6
3.4	Дыбыс айтуын қалыптастыру және естіп қабылдауын дамыту	2	2		2			6
4	Вариативті модуль	6	6		6		2	20
4.1	Есту қабілеті зақымдалған балалардың білім беру үрдісін ұйымдастырудың формалары мен әдістері	2	2		2			6
4.2	Есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған білім беру бағдарламаларын бейімдеу		2		2			6
4.3	Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған жеке білім беру бағдарламаларын әзірлеу	2	2		2			6
4.5	Қорытынды тестілеу						2	2
Барлығы:		50	21		3	6		80

**«Арнайы және инклюзивті
білім беру жағдайында
есту қабілеті зақымдалған балаларды
оқытудың заманауи әдістері мен технологиялары»
білім беру бағдарламасына**

2-қосымша

Аралас оқыту режиміндегі курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Лекция	Тәжірибелік сабақ	Тренинг	Мастер-класс	Дөңгелек үстел	Тест	Барлығы
1.	Нормативтік құқықтық негіздері.	8				4		12
1.1	Инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен қағидалары	2				2		4
1.2	Есту қабілеті зақымдалған балаларға білім беру ұйымдарында инклюзивті білім беруді қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық құжаттар	2				2		4
1.3	Есту қабілеті зақымдалған балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ерекшеліктері	4						4
2	Психолого-педагогикалық модуль	12	8					20
2.1	Есту қабілетінің зақымдалуының деңгейі, түрлері және себептері	2	2					4
2.2	Есту қабілеті зақымдалған балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы	2	2					4
2.3	Есту қабілеті зақымдалған балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау	4	2					6
2.4.	Есту қабілеті зақымдалған балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауды	4	2					6

	ұйымдастырудың ерекшеліктері							
3	Ұйымдастырушылық -мазмұндық модуль	10	10		8			28
3.1	Есту қабілеті бұзылған балаларды оқытудың заманауи технологиялары мен әдістері.	2	2					4
3.2	Санау дағдыларын және математикалық білімді қалыптастыру әдістері	2	2		2			6
3.3	Ауызша сөйлеу тілін дамыту және жүргізіп оқуды қалыптастыру әдістері	2	2		2			6
3.4	Дыбыс айтуын қалыптастыру және естіп қабылдауын дамыту	2	2		2			6
4	Вариативті модуль	6	6		6		2	20
4.1	Есту қабілеті зақымдалған балалардың білім беру үрдісін ұйымдастырудың формалары мен әдістері	2	2		2			6
4.2	Есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған білім беру бағдарламаларын бейімдеу	2	2		2			6
4.3	Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған жеке білім беру бағдарламаларын әзірлеу	2	2		2			6
4.5	Қорытынды тестілеу						2	2
Барлығы:		50	21		3	6		80

Образовательная программа курсов повышения квалификации учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, специальных педагогов, сурдопедагогов, логопедов реализующие обучение и воспитание детей с нарушениями слуха в общей и специальных организациях образования

«Современные методы и технологии обучения детей с нарушениями слуха в специальном и инклюзивном образовании»

1. Общие положения

1. Настоящая образовательная программа по повышению квалификации педагогических кадров «Современные методы и технологии обучения детей с нарушениями слуха в специальном и инклюзивном образовании» (далее Программа), разработана в соответствии с Правилами разработки, согласования и утверждения образовательных программ курсов повышения квалификации педагогов Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 4 мая 2020 года № 175;

Программа предназначена для повышения квалификации учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, специальных педагогов, сурдопедагогов, логопедов реализующие обучение и воспитание детей с нарушениями слуха в общей и специальных организациях образования с казахским и русским языком обучения

2. В соответствии с приказом Об утверждении Правил разработки, согласования и утверждения образовательных программ курсов повышения квалификации педагогов Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 4 мая 2020 года № 175 специалистами ТОО «Институт педагогических технологий специального и инклюзивного образования» был проведен анализ законодательства Республики Казахстан и нормативных правовых актов и анкетирование профессиональных потребностей учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, ведущих работу по обучению, воспитанию и психолого-педагогическому сопровождению детей с особыми образовательными потребностями, обучающихся в организациях общего и специального дошкольного и среднего образования.

3. Актуальность и необходимость проведения отдельных курсов повышения квалификации учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, специальных педагогов, сурдопедагогов, логопедов реализующие обучение и воспитание детей с нарушениями слуха в общей и специальных организациях образования обусловлена результатами анкетирования.

Разработанная образовательная программа курсов будет способствовать повышению качества профессиональной работы учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, специальных педагогов, сурдопедагогов, логопедов реализующие обучение и воспитание детей с нарушениями слуха в общей и специальных организациях образования

2. Глоссарий

4. Глоссарий курса включает следующие основные понятия:

1) **инклюзивное образование** – процесс, обеспечивающий равный доступ к образованию для всех обучающихся с учетом особых образовательных потребностей и индивидуальных возможностей;

2) **лица (дети) с особыми образовательными потребностями** – лица (дети), которые испытывают постоянные или временные потребности в специальных условиях для получения образования соответствующего уровня и дополнительного образования;

3) **особые образовательные потребности** – это потребности в помощи и в услугах в учебном процессе, возникающие вследствие исключительных способностей или как следствие врожденных или приобретенных нарушений, а также неблагоприятных

факторов социальной среды;

4) **оценка особых образовательных потребностей** – определение необходимых специальных условий для получения образования;

5) **психолого-педагогическое сопровождение** – системно-организованная деятельность, реализуемая в организациях образования, в процессе которой создаются социально-психологические и педагогические условия для обучения и развития лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, в том числе детей с ограниченными возможностями, на основе оценки особых образовательных потребностей.

6) **специальные условия для получения образования** – условия, включающие учебные, а также специальные, индивидуально-развивающие и коррекционно-развивающие программы и методы обучения, технические, учебные и иные средства, среду жизнедеятельности, психолого-педагогическое сопровождение, медицинские, социальные и иные услуги, без которых невозможно освоение образовательных программ лицами (детьми) с особыми образовательными потребностями, а также детьми с ограниченными возможностями;

7) **дети с нарушениями слуха** – (неслышащие и слабослышащие при средней потере слуха в речевой области от 40 до 80 децибел, в том числе дети после кохлеарной имплантации) с общим речевым недоразвитием 1-3 уровня;

8) **Специальный педагог (учитель-дефектолог, дефектолог, учитель-логопед, логопед, олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог)** - специальной организации образования, реализующий учебные программы специальной организации образования, проводит индивидуальные, групповые и подгрупповые занятия (уроки) с детьми с ограниченными возможностями в соответствии с типовыми учебными планами и программами

9) **специальная психолого-педагогическая поддержка детей с ограниченными возможностями** – комплекс услуг и мероприятий, направленных на восстановление или компенсацию способностей к выполнению того или иного вида деятельности

10) **ребенок (дети) с ограниченными возможностями** – ребенок (дети) до восемнадцати лет с физическими и (или) психическими нарушениями, имеющий ограничение жизнедеятельности, обусловленное врожденными, наследственными, приобретенными заболеваниями или последствиями травм, подтвержденными в установленном порядке;

11) **учебная программа** – программа, определяющая содержание и объем знаний, умений, навыков и компетенций, подлежащих освоению.

13) **физический недостаток** - стойкое нарушение развития и (или) функционирования органа (органов), требующее длительной социальной, медицинской и коррекционно-педагогической поддержки;

3. Тематика Программы

Степень новизны программы представляет собой практико-ориентированный курс, включающий организацию обучения и воспитания детей с нарушениями слуха в условиях инклюзивного и специального образования, выявление особенностей детей с нарушениями слуха, выявление особых образовательных потребностей, обеспечение методами психолого-педагогического сопровождения, адаптацию общеобразовательной программы, создание индивидуальной учебной программы и плана обучения и воспитания детей с нарушениями слуха

4. Программа повышения квалификации состоит из 4 модулей и 15 тем

Модуль 1. Нормативные и правовые основы.	1.1. Понятия и основные принципы инклюзивного образования
	1.2 Нормативные правовые документы регламентирующие реализацию инклюзивного образования в детей с нарушениями слуха
	1.3. Особенности организации инклюзивного образования детей с нарушениями слуха
Модуль 2. Психолого-педагогический.	2.1. Категории, виды и причины нарушения слуха
	2.2. Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями слуха
	2.3. Оценка особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха
	2.4. Особенности организации психолого-педагогического сопровождения детей с нарушениями слуха
Модуль Организационный содержательный.	3. 3.1. Современные технологии и методы обучения детей с нарушениями слуха.
	3.2. Методы формирования навыков счета и математических знаний
	3.3. Методы развития устной речи и обучения чтению
	3.4. Формирование произношения и развития слухового восприятия

	3.5. Методы обучения языку детей с нарушениями слуха
Модуль 4. Вариативный модуль	4.1.Формы и методы организации образовательного процесса детей с нарушениями слуха
	4.2. Адаптация общеобразовательных программ в обучении и воспитании детей с нарушениями слуха
	4.3. Разработка индивидуальных образовательных программ для детей с нарушениями слуха
Итоговое тестирование	

5. Цель, задачи и ожидаемые результаты Программы

6. Целью Программы является совершенствование профессиональной и инклюзивной компетентности учителей, воспитателей, специалистов психолого-педагогического сопровождения, специальных педагогов, сурдопедагогов, логопедов среднего и специального образования, по применению эффективных, инклюзивных и специальных технологий с учетом различных потребностей детей с нарушениями слуха, эффективной организации системы психолого-педагогического сопровождения, обеспечивающей качественное образование детей данной категории.

7. Задачи Программы:

- 1) сформировать основные понятия и принципы инклюзивного образования;
- 2) дать обзор нормативно правовой базы инклюзивного образования детей с нарушениями слуха;
- 3) дать психолого-педагогическую характеристику детей с нарушениями слуха
- 4) познакомить с алгоритмом оценки особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха;
- 5) сформировать знания о специальных условиях обучения детей с нарушениями слуха;
- 6) обсудить возможности специальных коррекционных методов в работе с детьми с нарушениями слуха.

8. По завершении курса слушатели:

- 1) могут пользоваться нормативными правовыми документами для сопровождения детей с нарушениями слуха;
- 2) понимают алгоритм организации инклюзивного образования детей с нарушениями слуха;
- 3) владеют навыками оценки особых образовательных потребностей, создания специальных условий обучения и воспитания детей с нарушениями слуха.
- 4) владеют специальными коррекционными методами обучения и воспитания детей с нарушениями слуха

6. Структура и содержание Программы

9. Программа состоит из 4 модулей:

- 1. Нормативные и правовые основы.**
- 2. Психолого-педагогический.**
- 3. Организационно содержательный.**
4. вариативный модуль.

10. Нормативные и правовые основы:

1.1. Понятия и основные принципы инклюзивного образования.

Инклюзивное образование – процесс, обеспечивающий равный доступ к образованию для всех обучающихся с учетом особых образовательных потребностей и индивидуальных возможностей. В данном разделе рассматриваются вопросы: Принципы, цели и задачи инклюзивного образования; преимущества инклюзивного образования; основные принципы организации инклюзивного образования; Роль педагогов и родителей в инклюзивном образовании; перспективы и проблемы инклюзивного образования детей с нарушениями слуха; пути развития инклюзивного образования;

1.2. Нормативные правовые документы регламентирующие реализацию инклюзивного образования детей с нарушениями слуха. Анализ международной и отечественной законодательной базы в области инклюзивного образования: Конвенции ООН, Саламанская декларация 1994 г. Конституция РК, Законы РК: «О правах ребенка», «Об образовании», «О социальной и медико-педагогической коррекционной поддержке детей с ограниченными возможностями», Об утверждении Правил оценки особых образовательных потребностей Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 января 2022 года № 4.

1.3 Особенности организации инклюзивного образования детей с нарушениями слуха

1) выявление индивидуальных особенностей и особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха; 2) разработка и реализация индивидуальных программ психолого-педагогического сопровождения детей с нарушениями слуха; 3) применение современных технологий психолого-педагогической помощи детям с нарушениями слуха; 4) оказание консультативной и информационной поддержки педагогов и родителей по вопросам воспитания и обучения детей с нарушениями слуха; 5) мониторинг динамики развития и успешности освоения образовательных программ детьми с нарушениями слуха.

11. Психолого-педагогический модуль:

2.1. Категории, виды и причины нарушения слуха.

Основные виды нарушений слуха; Причины и факторы нарушений слуха; Виды нарушений слуха: • временные (кондуктивные) • стойкие нарушения, связанные с поражением звуковоспринимающего аппарата: сенсоневральная (нейросенсорная) тугоухость и глухота • смешанные (к сенсоневральной тугоухости и глухоте может присоединяться кондуктивный компонент, например, нарушения в среднем ухе). Кохлеарно имплантированные дети. Международная классификация нарушений слуха. В соответствии с этой классификацией средняя потеря слуха определяется в области частот 500, 1000 и 2000 Гц (критерий, положенный в основу классификации – порог слуха – минимальный уровень звука, который слышит человек)

2.2. Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями слуха.

Особенности развития личности; Особенности познавательной деятельности: память, мышление, внимание; Особенности межличностных отношений; Развитие игровой деятельности; Сенсорное развитие; Устная и самостоятельная речь детей с нарушениями слуха.

2.3. Оценка особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха

Трудностями понимания обращенной речи; Характером межличностной коммуникации; Ограничением объема вербальной информации. Нарушения произношения; Особенности восприятия речи окружающих детьми с нарушенным слухом Особенности речевого развития глухих и слабослышащих детей; Психологические особенности детей с нарушениями слуха.

2.4. Особенности организации психолого-педагогического сопровождения детей с нарушениями слуха.

Рекомендации педагогам по организации учебного процесса: создание нормативной базы психолого-педагогического сопровождения; 2) определение функций участников образовательного процесса; служба психолого-педагогического сопровождения детей с нарушениями слуха: - проводит целенаправленное психолого-педагогическое обследование детей; документирует результаты обследования в соответствующих формах; определяет по результатам обследования особые образовательные потребности детей с нарушениями слуха; составляет индивидуальные программы психолого-педагогического сопровождения воспитанников; проводит индивидуальные и подгрупповые занятия с детьми.

12. Организационный содержательный модуль.

3.1. Современные технологии и методы обучения детей с нарушениями слуха.

Наглядные методы обучения детей с нарушениями слуха (демонстрация, иллюстрация, видео методы). Практические методы обучения и воспитания: метод упражнений, лабораторные и практические работы, игры. Словесные методы обучения: рассказ, беседа, объяснение. Рекомендации по применению дидактических материалов для детей с нарушениями слух.

3.2. Методы формирования навыков счета и математических знаний.

Специфика формирования математических знаний у детей с нарушениями слуха. Концентрический метод обучения математике детей с нарушениями слуха. Формирование элементарных математических представлений. Формирование чисел первого десятка. Сложение и вычитание чисел в пределах десяти и с переходом через десяток. Специальные методы решения задачи.

3.3. Методы развития устной речи и обучения чтению.

Методика формирования словарного запаса учащихся с нарушением слуха. Методика формирования грамматического строя речи. Методика развития диалогической (разговорной) речи. Методы работы с текстом, составление рассказов, пересказ.

3.4. Формирование произношения и развития слухового восприятия.

Роль развития слухового восприятия детей с нарушениями слуха. Роль слуха в общем развитии детей и развитии речи. Развитие слухового восприятия в условиях инклюзивного образования. Влияние целенаправленной работы на развитие слухового восприятия

3.5. Методы обучения языку детей с нарушениями слуха.

Методы формирования грамматики, фонетики, правописания (наблюдения за специально подобранным языковым материалом, его анализ с целью подведения к осознанию грамматической закономерности, орфографического правила, методы работы с учебником для выполнения самостоятельных заданий, специальные методы формирования грамматического строя речи; методы работы над изложением.

14. Вариативный модуль

Содержание данного модуля направлено на совершенствование навыков применения формы и методов организации образовательного процесса детей с нарушениями слуха. Особенности организации группового и индивидуального обучения детей с нарушениями слуха. Особенности организации режимных процессов детей с нарушениями слуха: прогулка, игры, свободная деятельность. Адаптация общеобразовательных программ в обучении и воспитании детей с нарушениями слуха. Алгоритмы адаптации образовательных программ. Практически-наглядный разбор программ. Разбор и анализ

кейсов. Разработка индивидуальных образовательных программ для детей с нарушениями слуха

6. Организация учебного процесса

15. Курсы повышения квалификации организуются в режиме:

1) очного обучения в соответствии с учебно-тематическим планом курса в режиме очного обучения (далее – УТП) согласно приложению 1 к Программе. Продолжительность очных курсов составляет 80 часа (1 академический час – 45 минут). При организации очных однедельных курсов количество часов в УТП сокращается в два раза, темы и форма проведения занятий остаются без изменений;

2) смешанного обучения в соответствии с учебно-тематическим планом курса в режиме смешанного обучения согласно приложению 2 к Программе и включают три этапа обучения: очное - 20 часов, дистанционное – 10 часов, самостоятельное - 50 часов (1 академический час – 45 минут). Очное обучение проводится в первый и последний день курса.

16. Образовательный процесс включает интерактивные формы и методы обучения: лекция, семинар, практическая работа в группах и парах, тренинг в группах, мастер-класс, конференция, круглый стол, метод кейсов, совместное решение вопросов, а также вебинар, онлайн-форум, онлайн-консультация и самостоятельное обучение слушателя для курса в режиме смешанного обучения.

17. Для повышения уровня понимания педагогами содержания Программы предусмотрено: широкое использование работы в группах с последующим обсуждением и рефлексией; работа с документацией; обсуждение ключевых вопросов теории и практики в малых группах с последующей презентацией коллективных работ.

7. Учебно-методическое обеспечение Программы

18. Учебно-методическое обеспечение Программы включает:

- 1) программу повышения квалификации педагогических кадров;
- 2) раздаточные материалы для анализа процесса оценки особых образовательных потребностей, углубленного обследования особенностей учащихся с нарушениями слуха.
- 3) образцы индивидуальных программ детей с нарушениями слуха.
- 5) опросные листы, материалы контрольной и самостоятельных работ.

8. Оценивание результатов обучения

19. В целях контроля и оценки знаний слушателей проводятся: самостоятельная работа, экспресс-опросы, итоговое тестирование, а также промежуточное тестирование для курса в режиме смешанного обучения. Задания для самостоятельной и контрольной работы, опросные листы, тестовые задания включены в учебно-методический комплекс (далее - УМК) курса.

20. Для определения уровня сформированности профессиональных компетентностей слушателей преподавательским составом разрабатываются критерии оценки и параметры усвоения содержания Программы, которые включаются в УМК курса.

9. Посткурсовое сопровождение

21. Посткурсовое сопровождение осуществляется в виде дистанционных консультаций, онлайн-форумов, обмена опытом.

10. Список основной и дополнительной литературы

22. Основная литература по курсу:

1. Стратегический план развития Республики Казахстан до 2025 года (Указ Президента Республики Казахстан от 15 февраля 2018 года, № 636)

2. Открытое досье по инклюзивному образованию. ЮНЕСКО, 2003

3. «Равенство и инклюзивный подход в образовании. Руководство по подготовке, пересмотру и оценке планирования в секторе образования» (совместный продукт Инициативы Организации Объединенных Наций в области образования и др. международных организаций - 2010г.

4. Саламанская декларация «О принципах политики и практической деятельности в сфере образования лиц с особыми потребностями» 1995 г.

5. Закон РК «Об образовании» (с изменениями и дополнениями по состоянию на 27.03.2023 №216- VII – (с изменениями и дополнениями по состоянию на 01.01.2024 г.)

6. «Об утверждении Типовых учебных программ дошкольного воспитания и обучения» Приказ и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 августа 2016 года № 499. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 14 сентября 2016 года № 14235 (в редакции приказа Министра образования и науки РК от 24.09.2020 № 412).

7. Об утверждении Правил оценки особых образовательных потребностей Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 января 2022 года № 4. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 24 января 2022 года № 26618..

8. О мерах по совершенствованию оказания сурдологической помощи населению Республики Казахстан Приказ и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 15 апреля 2010 года № 263. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 17 мая 2010 года № 62319.

9. Нормы оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего образования, а также специальных организаций образования. Приказ МОН РК от 22 января 2016 года, № 70.

12. Организационно-методические основы междисциплинарной командной оценки и индивидуально-развивающих программ для детей с ограниченными возможностями: метод. рекомендации/ Ерсарина А.К., Джангельдинова З.Б. - Алматы: ННПЦ РСИО, 2022. - 70 с

13. «Арнайы және инклюзивті білім беру салаларындағы ресми атаулар мен олардың қазақ және орыс тілдеріндегі баламалары» атты әдістемелік нұсқаулық/құраст.: Сейсенова А.Д. – Алматы АИБД ҰҒПО, 2022. – 65 б.

14. Митчелл Д. Эффективные педагогические технологии специального и инклюзивного образования. Главы из книги. М.: РООИ «Перспектива».- 2011 г. 138 с.

18. Стратегии командного сотрудничества в реализации инклюзивной практики образования. Сборник материалов. М.: РООИ «Перспектива».- 2012 г. 115 с.

19. Методические рекомендации по системе критериального оценивания учебных достижений детей с ограниченными возможностями. Астана, 2015 г.

20. Пособие по совершенствованию инклюзивной практики в образовании (Перевод с английского). Белград, 2012.

21. Использование нетрадиционных методов работы с детьми с нарушением речи: метод. рекомендации/ Мергалиева Т.Е. - Алматы: ННПЦ РСИО, 2022. - 48 с

24. Айдарбекова А.А. Создание социально гуманной среды в организациях общего образования. Алматы, 2015 .

23. Дополнительная литература по курсу:

1. Создание специальных условий для детей с нарушениями слуха в общеобразовательных учреждениях: Методический сборник / Отв. ред. С.В. Алехина //

Под. ред. Е.В. Самсоновой. — М.: МГППУ, 2012. — 56 с.

2. Т.А. Власова, М.С. Певзнер. О детях с отклонениями в развитии. — М., Просвещение, 1973.

3. Т.А Власова, М.С. Певзнер. Учителю о детях с отклонениями в развитии. — М. — 1967.

4. Бурова Н.И. Психолого-педагогическое сопровождение детей с нарушениями слуха в условиях инклюзивного обучения : методические рекомендации педагогам дошкольных, школьных образовательных учреждений / Н.И. Бурова. — Челябинск : Издво ЦИЦЕРО, 2017. — 70 с.

5. Зонтова О.В. Коррекционно- педагогическая помощь детям после кохлеарной имплантации: метод. Рекомендации/ О.В. Зонтова.- Спб.:РГПУ им.А.И.Герцена,2009.

6. З.Королева И.В. Кохлеарная имплантация и слухоречевая реабилитация глухих детей и взрослых: Учебное пособие/ И.В. Королева. Спб.: КАРО, 2009,-(Серия "Специальная педагогика)

7. Письмо и чтение: трудности обучения и коррекции / Под ред. О.Б. Иншаковой.М.,2003.

8. Шипицина Л.М. Интеграция и инклюзия: проблемы и перспективы // Материалы российского форума «Педиатрия Санкт-Петербурга: опыт, инновации, достижения» 21 сентября 2010 г. - СПб, 2018. С. 189-201.

9. Интегрированное обучение детей с нарушением слуха: Методические рекомендации // Науч. ред. Л.М.Шипицына., Л.П. Назарова. — Москва 2001. -63с.

10. Жукова О.С. Подготовка детей к школе с кохлеарным имплантом. Онлайн веб-семинар «Логопед профи» 2019.

Приложение 1
к образовательной программе
«Современные методы и технологии
обучения детей с нарушениями слуха
в специальном и инклюзивном
образовании»

Учебно-тематический план курса в режиме очного обучения

№	Тематика занятий	Лек- ция	Практ. занят	Тре- нинг	Мастер -класс	ВП З	Круглый стол	Защита проекта	Тест	Всего
	Нормативные и правовые основы.	8					4			12
1.1	Понятия и основные принципы инклюзивного образования	2					2			4
1.2	Нормативные правовые документы регламентирующие реализацию инклюзивного образования в детей с нарушениями слуха	2					2			4
1.3	Особенности организации инклюзивного образования детей с нарушениями слуха	4								4
2	Психолого-педагогический модуль	12	8							20
2.1	Категории, виды и причины нарушения слуха	2	2							4
2.2	Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями слуха	2	2							4
2.3	Оценка особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха	4	2							6
2.4	Особенности организации психолого-педагогического	4	2							6

	сопровождения детей с нарушениями слуха								
3	Организационный содержательный.	10	10	8				28	
3.1	Современные технологии и методы обучения детей с нарушениями слуха.	2	2					4	
3.2	Методы формирования счета и математических знаний	2	2	2				6	
3.3	Методы развития устной речи и обучения чтению	2	2	2				6	
3.4	Формирование произношения и развития слухового восприятия	2	2	2				6	
3.5	Методы обучения языку детей с нарушениями слуха	2	2	2				6	
4	Вариативный модуль	6	6	6			2	20	
4.1	Формы и методы организации образовательного процесса детей с нарушениями слуха	2	2	2				6	
4.2	Адаптация общеобразовательных программ в обучении и воспитании детей с нарушениями слуха	2	2	2				6	
4.3	Разработка индивидуальных образовательных программ для детей с нарушениями слуха	2	2	2				6	
4.4	Итоговое тестирование						2	2	
Всего:		36	24	14	4		2	80	

Приложение 2
к образовательной программе
«Современные методы и технологии
обучения детей с нарушениями слуха
в специальном и инклюзивном
образовании»

Учебно-тематический план курса в режиме смешанного обучения

№	Тематика занятий	Лек-ция	Практ. занят	Тре-нинг	Мастер-класс	ВП 3	Круглый стол	Защита проекта	Тест	Всего
	Нормативные правовые основы.	8					4			12
1.1	Понятия и основные принципы инклюзивного образования	2					2			4
1.2	Нормативные правовые документы регламентирующие реализацию инклюзивного образования в детей с нарушениями слуха	2					2			4
1.3	Особенности организации инклюзивного образования детей с нарушениями слуха	4								4
2	Психолого-педагогический модуль	12	8							20
2.1	Категории, виды и причины нарушения слуха	2	2							4
2.2	Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями слуха	2	2							4
	Оценка особых образовательных потребностей детей с нарушениями слуха	4	2							6
2.3	Особенности организации психолого-	4	2							6

	педагогического сопровождения детей с нарушениями слуха								
3	Организационный содержательный.	10	10	8					28
3.1	Современные технологии и методы обучения детей с нарушениями слуха.	2	2						4
3.2	Методы формирования счета и математических знаний	2	2	2					4
3.3	Методы развития устной речи и обучения чтению	2	2	2					6
3.4	Формирование произношения и развития слухового восприятия	2	2	2					6
3.5	Методы обучения языку детей с нарушениями слуха	2	2	2					6
4	Вариативный модуль	6	6	6				2	20
4.1	Формы и методы организации образовательного процесса детей с нарушениями слуха	2	2	2					6
4.2	Адаптация общеобразовательных программ в обучении и воспитании детей с нарушениями слуха	2	2	2					6
4.3	Разработка индивидуальных образовательных программ для детей с нарушениями слуха	2	2	2					6
4.4	Итоговое тестирование							2	2
Всего:		36	24	14	4			2	80